

Rozhovor s profesorkou českého jazyka a světové literatury na Střední škole knižní kultury

Kateřina Hilgardová je sama absolventkou SŠKK. Vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor Učitelství češtiny a literatury pro střední školy. Ve volném čase se věnuje rekreačním sportům, sleduje seriály a neopovrhne hraním her.

Prý jste milovnicí rekreačních sportů. O jaké sporty se jedná?

(smích). To jsem si na sebe trošku upletla bič.

Ráda jezdím na kole. Dělam cyklistiku jak tu klasickou, třeba někde kolem vody, tak v poslední době i sjíždím kopce, takže nějaký ten těžší terén na trailech. Už na to mám i vybavenější kolo, abych z něj nespadla.

Potom chodím sportovat i formou aerobiku, dříve jsem tančila třeba zumbu. Zahraju si badminton, volleyball a podobné věci – vše je to opravdu jen rekreačně.

Jaká je nejzajímavější destinace, na kterou jste měla možnost se podívat?

Nejzajímavější a zároveň asi i nejexotičtější byly Kapverdy, kam jsem se spíše omylem nachomýtlá. Strávila jsem tam čtrnáct dnů a byla to pro mě nejexotičtější dovolená, protože jsem do té doby byla zvyklá na úplně jiné moře. Třeba v Itálii nebo Chorvatsku je spíš takový rybníček bez vlnek, zato na Kapverdách byly pořádné vlny. Takže tam jediné na matračce a u břehu, aby to člověka někam neodvlálo nebo aby ho nesemlela vlna.

Ve volném čase se prý ráda díváte na seriály. Jaký je Váš nejoblíbenější a proč?

Jaký je můj nejoblíbenější? Tak už od puberty se mě drží jeden seriál, a tím je Hvězdná brána. Takový sci-fi seriál, který ani nevím, zda ještě zná dnešní generace... Ten mám ráda pořád, mám stažené všechny série a pravidelně na ně koukám, třeba i při vaření. Neustále si novými díly osvěžuji paměť.

Jinak se dívám zrovna na to, co mě cvrnkne do nosu, třeba na Netflixu, nebo co zrovna frčí. Teď jsem se třeba – trochu nuceně – dívala na Squid Game, abych věděla, co je teď populární mezi mladými, abych byla v obraze. Musím říct, že jsem se nad tím trochu zděsila, ale dokoukala jsem to (smích).

Takže spíš koukám seriály, co se týkají sci-fi nebo fantasy, anebo co je právě in. Samozřejmě ještě Teorie velkého třesku, to je klasika.

Slyšela jsem, že mimo jiné pracujete i v nakladatelství. Povíte nám o tom víc?

Pracovala jsem, už nepracuji. Asi bych si měla aktualizovat informace na webových stránkách (smích). Pracovala jsem v nakladatelství nějakých sedm let. Ve čtvrtáku tady na střední škole jsem si našla praxi, šla jsem tam o Vánocích a oni už si mě tam nechali.

Dělala jsem v nakladatelství v Lidových novinách, které se zabývá především historickými tématy. Já jsem se věnovala hlavně výtvarné stránce – ne že bych něco kreslila, spíš jsem objednávala obrázky z muzeí nebo knihoven a vše to skenovala. Takže taková administrativní a dohledávací práce. Fungovalo to tak, že třeba přišel autor, řekl, že se mu tento obrázek líbí a že by ho chtěl, a já musela najít všechna práva, ke komu se obrázek pojí a jestli by nám ho poskytl společně s dostatečnými tiskovými daty, aby to nebylo rozmazané.

A to Vás bavilo?

Docela mě to bavilo, ona to byla taková detektivní práce, takže to pro mě byla výzva. Autor řekl „tohleto chci“, a já si pomyslela „tak schválně, jestli to najdu.“ A v osmdesáti procentech případů jsem to skutečně našla.

Takže to nakladatelství byla jedna etapa, to jsem potom dělala i celou vysokou školu. Pak i když jsem sem nastoupila první rok jako učitelka, tak jsem to ještě stíhala, ale teď už se to nedá (smích).

Když už jsme u toho, co Vás dovedlo k učitelství? Byla to nějaká konkrétní osoba? Nebo třeba dětská nebo jiná kniha?

Já jsem asi nikdy takhle od malička nechtěla být učitelka. Přišlo to až na konci bakaláře, kdy už jsem měla ty tři roky vystudované, ale na druhou stranu se mi ještě nikam do práce nechtělo, i když jsem mohla do toho nakladatelství, chtělo se mi ještě něco vystudovat. Tak jsem si řekla, že když už mám vystudovanou tu češtinu, tak si k tomu vezmu ještě učitelství. Jak se říká: „Kdo neumí, ten učí“ (smích). Takže jsem si na dva roky vystudovala učitelství, a když jsem měla mít praxi, vzpomněla jsem si na paní profesorku Mrázovou, že to byla moje třídní a že mě ta čeština a literatura s ní bavila, takže bych si to tady jako praxi mohla zkusit. No, a tak jsem tady (smích).

Chtěla jste učit na střední škole, nebo si samu sebe umíte představit třeba na 1. stupni nebo na vysoké?

Přemýšlela jsem třeba o 2. stupni základní školy, ale tam bych asi nakonec nešla, protože tam jsou takoví pubertáci, které bych úplně nezvládala. Přece jenom na té střední škole si člověk aspoň vybírá, kam by chtěl jít studovat, ne? Řekne si „Mám rád knížky, tak půjdu na střední s knížkami,“ zatímco na základní škole je to takové „Musíme tady studovat devět let, už nás to nebaví.“ Takže tam bych úplně nechtěla.

Na ten 1. stupeň... Tam by mě to třeba i lákalo, že ty dětičky jsou takové maličkaté a já bych byla jejich maminka, co se o ně stará, taková ta kvočna s kuřátky. V tom by to asi bylo roztomilé, ale je to docela velká zodpovědnost – naučit děti číst, psát, počítat... To je docela těžké a já nevím, jak bych se toho zhostila.

Vedete kroužek sci-fi a fantasy, což jsou žánry, kterými většina učitelů literatury spíše pohrdá. Co Vás k tomu dovedlo?

(smích) Puberta mě k tomu dovedla. V pubertě jsem začala číst nejprve fantasy, třeba ty klasiky jako je Harry Potter, to provedlo asi celou moji generaci a následující generace taky. Vyrůstala jsem také, když frčelo Stmívání, takže jsem ujížděla na upírech (smích). No a pak už se to jen nabalovalo a nabalovalo. Hledala jsem si další knížky, třeba Eragona, potom Narnii a podobné věci, to mě bavilo. Tak nějak jsem u toho zůstala.

Teď tedy už nemám moc čas číst cokoli, ale když si nějakou tu chvilku najdu, opráším třeba nějaký starší titul, který už v knihovničce mám, nebo zkusím něco novějšího. Proto vedu ten kroužek sci-fi a fantasy, dozvídám se novinky z knižního trhu v této oblasti a zjišťuju, že už se v tom moc neorientuju. Že už jsem ta starší generace a že teď frčí už něco úplně jiného, ale ráda se o tom něco dozvím.

Jaká je Vaše oblíbená kniha?

To je... To se asi nedá takhle říct, že by byla jen jedna oblíbená. Nebo aspoň za mě to je, jako kdybych si měla vybrat, jestli mám radši pravou, nebo levou ruku (smích). Ale určitě by tam patřil Harry Potter, co se tak nějak týká toho otevření se čtenářství, to byl takový ten prvotní spouštěč. Potom... hmm, oblíbená kniha, ke které bych se třeba ráda ještě mohla vrátet... To je těžká otázka, já si asi nedokážu takhle vybrat. Obecně vždycky po něčem sáhnu, třeba i co si říkáme na literatuře, vyberu a přečtu si to pořádně, a zjistím, že mě ta knížka vlastně hrozně baví, tak o ní potom vehementně mluvím a chci, aby si ji ostatní taky přečetli, a jakmile si ji nepřečtou, tak u mě mají černý puntík (smích).

Vždycky se pro něco nadchnu, potom to přeplácne zase jiná knížka. Naposledy jsem třeba přečetla Jméno růže a byla jsem z toho úplně ohromena, že to je velký román, který se dá číst mnoha způsoby. Potom jsem četla třeba i poezii, v rámci povinné četby jsem teď zadávala Slova od Préverta, tak jsem si je přečetla a byla překvapena, že tomu rozumím (smích). I já zjišťuji, že se pořád mám v tomto ohledu co učit. Takže si asi nedokážu vybrat knihu, která by byla moje oblíbená, tedy kromě toho prvoplánového Harryho Pottera.

My už jsme to tedy nakously, ale jaké jsou Vaše vzpomínky na SŠKK z pohledu studenta, třeba praxe? Jak jste to vnímala?

Tak z pohledu studenta... Asi na školu vzpomínám v dobrém. Já jsem byla takový ten student, který sedí tiše v lavici a jen poslouchá, poctivě si všechno píše, naučí se na každý test a potom půjčuje svůj sešit ostatním, aby si to mohli doplnit. Takže asi na způsob takového šprta.

A potom co se týkalo těch praxí, tak pro mě upřímně asi první dva roky byly trochu takové utrpení, kdy jsem musela jít do knihkupectví, kde člověk většinou stál pět hodin a neměl vůbec nic na práci. Když přišla krabice s novými knížkami a člověk je mohl oštítkovat, oznámkovat a olepit, byla to jediná zajímavá práce.

Vzpomínám si, že mě jednou v Luxoru o Vánocích postavili ke knihám, které jsem měla balit do vánočního papíru. Takže hned v první den praxe, šup tam se mnou k pultu, já si vzala knížku, teď jsem ji zabalila a – na balení jsem dobrá zrovna moc nebyla, takže to podle toho tak vypadalo. Já bych byla normálně spokojená, ale pokud bych to dostala od někoho za dvacet korun zabalené, tak bych to asi taky reklamovala. Takže tam mi to hodili na hlavu a já jsem celý další večer strávila tím, že jsem svoje knížky z knihovničky balila do novin a snažila se je balit hezky (smích). Naučila jsem se to a od té doby mě k pultu stavěli pravidelně.

Pak jsem třeba tavela komiksy do fólie. To mě... taky docela bavilo. Někdy jsem si tedy spálila ruku (smích), ale to byla aspoň zajímavá zkušenost.

Jakmile jsem mohla, tak jsem se snažila z toho knihkupectví utéct k něčemu pro mě zajímavějšímu, takže jsem šla třeba do Albatros Media, kde jsem zase dělala na administrativě, co se týkalo smluv, nebo mě pustili třeba ke korektuře. No a potom jsem se právě dostala do toho nakladatelství Lidové noviny, kde si mě už nechali.

Takže teď to asi vyzní špatně, jakože „Praxe je otročina a špatná a nic se tam pořádně neděje“, ale já si myslím, že člověk si tím musí projít, aby získal zkušenost, o co tam vlastně běží, a pak by si řekl, že to buď chce dělat, nebo že to není pro něho.

Taky hrozně moc záleží, kdy tam člověk jde. O Vánocích je největší frmol, nikdo tam nemá čas na nikoho, nemá ani čas si odskočit na záchod, natož aby zaučoval někoho nového.

V tomto ohledu to je tedy trochu nešťastné, na druhou stranu se tam aspoň něco děje, je tam hodně zákazníků, na rozdíl od dubna nebo května, to bývá takové mrtvé.

**Poslední otázka; Kdybyste měla vyzdvihnout jednu věc na naší škole, která by to byla?
A případně naopak; Co byste ráda změnila, pokud se o tom chcete bavit?**

Co bych vyzdvihla? Nad tím se musím trochu zamyslet (smích). Takhle obecně jsem nad tím nikdy nepřemýšlela, i když už jsem nějaké dotazníky ohledně školy vyplňovala.

Asi bych řekla, že tahle škola se oproti jiným školám hodně zaměřuje na literaturu. Jiné školy mají dvě hodiny češtiny týdně, a ty hodiny zahrnují jak češtinu, tak i literaturu dohromady. Tady to máme rozdělené zvlášť na češtinu a ještě světovou a českou literaturu, takže ten vhléd do literatury by měl být hlubší než na jiných školách. Samozřejmě se nabízí otázka, jak to doopravdy je, ale měl by být (smích). Mělo by vám to zároveň poskytnout i lepší zázemí, pokud byste chtěli být knihkupci, abyste měli ten široký přehled. Jednou z těch předností by byla právě ta literatura, o tom vím asi nejlépe, když ji i učím (smích). Takže v tomhle smyslu.

No a jinak i ty praxe, i když někteří studenti nejsou rádi, že na ně musí chodit, tak já si myslím, že dvakrát do roka na čtrnáct dní se to dá vydržet. Člověku to zároveň i otevře oči, jakým směrem se chce, nebo nechce ubírat. Třeba si řekne, že knihkupectví není nic pro něj, nebo si řekne, že ho chce dělat, ale úplně jinak než jak to viděl na praxích, že si chce třeba založit své vlastní knihkupectví. Kdyby ho to takhle inspirovalo, tak proč ne.

No a jestli bych něco chtěla změnit... Aktuálně mě napadá, že ty učebny máme až ve třetím patře a dojít tam po schodech s tím hrnkem čaje (smích)... Někdy je to docela výšlap a musím říct, že jsem i celkem zhubla kvůli tomu, jak pořád chodím nahoru a dolu (smích). Ale to nevím, jak vy studenti, vy možná taky.

My jezdíme výtahem.

No jo! Vy jezdíte výtahem! Já jsem nikdy nejela výtahem za celou tu dobu, co jsme tady. Já poctivě chodím vždycky pěšky. Takže vrhám takové ty pohledy „Běžte taky po těch schodech, udělejte něco pro své srdce“ (smích).

Ale jinak mě asi nic jiného nenapadá, co by se mělo změnit. Asi by se něco našlo, ale nebude to tak markantní.

Tak dobře, mockrát děkuju.

Anna Č. a Hana M.